MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Fond na spravodlivú transformáciu

Špecifický cieľ OP SK

27. september 2021
Peter Balík, generálny riaditeľ
Sekcia inovácií, strategických investícií a analýz (HUB)

EÚ sa zaviazala k uhlíkovej neutralite do r. 2050

Fond na spravodlivú transformáciu

- **Fond na spravodlivú transformáciu (FST)** sa zameriava na tie regióny a odvetvia, ktoré sú **najviac zasiahnuté transformáciou vzhľadom na ich závislosť od fosílnych palív vrátane uhlia, alebo priemyselných procesov** náročných na produkciu skleníkových plynov.
- Finančná podpora z FST je určená na **riešenie sociálno-ekonomických a environmentálnych dôsledkov transformácie.**
- Podpora nie je prioritne určená na energetickú transformáciu smerom k uhlíkovej neutralite.
- **FST podporuje najmä:**

✓ adaptáciu pracovníkov na transformujúce sa potreby pracovného trhu,

✓ pomáha územiu vyrovnať sa so zánikom pracovných miest v oblasti produkcie a využívania fosílnych palív,

✓ podporuje riešenia negatívnych environmentálnych dopadov transformácie území,

✓ reaguje na transformačné potreby výrobných procesov priemyselných zariadení s najvyššou intenzitou skleníkových plynov.

Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava
jtf@mirri.gov.sk

Fond na spravodlivú transformáciu

Cieľ:
„umožniť regiónom a obyvateľom riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky spôsobené transformáciou v rámci plnenia energetického a klimatického cieľa Únie do roku 2030 a dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050 na základe Parížskej dohody“.

Európske zdroje pre Slovensko:

459 miliónov €

Navrhnuté oprávnené územia:

- Trenčiansky kraj (horná Nitra)
- Košický kraj
- Banskobystrický kraj

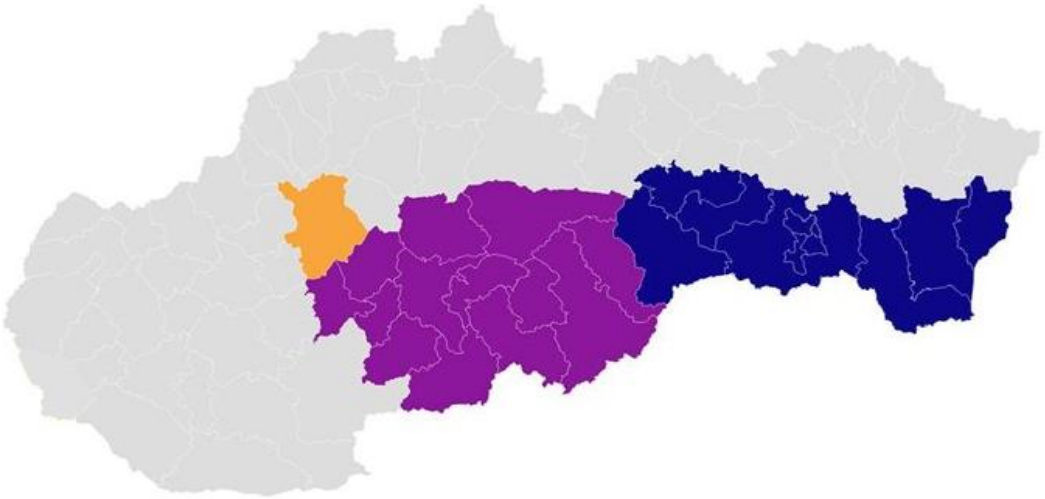

Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava
jtf@mirri.gov.sk

Plán spravodlivej transformácie

- **Plán spravodlivej transformácie (PST)** je východiskovou stratégiou pre analýzu potrieb v transformujúcich sa regiónoch.
- Za prípravu PST je zodpovedné **MIRRI SR v spolupráci s externým konzultantom PwC**, ktorého asistencia bola poskytnutá Európskou komisiou (DG Reform).
- Príprava PST prebieha **participatívnym spôsobom** na medzirezortnej úrovni, ako aj regionálnej úrovni, prostredníctvom pracovných skupín zriadených v decembri 2020.
- PST pozostávajúci z **5 rozsiahlych analytických reportov je vo finálnej fáze prípravy.**
- Predpoklad ukončenia projektu ----> **začiatok októbra 2021.**
- Výstupy z reportov PwC budú **podkladom pre vypracovanie povinnej prílohy k špecifickému cieľu FST** v OP SK .
- Schválenie PST zo strany EK je **podmienkou pre čerpanie prostriedkov** z FST.

Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava
jtf@mirri.gov.sk

Piliere špecifického cieľa FST v OP SK

I. Rozvoj nových pilierov regionálnych ekonomík: podnikanie a inovácie, rozvoj nových zručností, príležitostí a rastúcich sektorov

II. Udržateľné životné prostredie: znižovanie dopadov na životné prostredie a klímu, rozvoj čistej energie, podpora dekarbonizácie a udržateľná doprava

III. Kvalita života a zvýšenie atraktivity a príležitostí v území: sociálna, zdravotná a vzdelávacia infraštruktúra, podpora vzdelávania a zvyšovanie kvalifikácie

Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava
jtf@mirri.gov.sk

Piliere špecifického cieľa FST v OP SK

I. Rozvoj nových pilierov regionálnych ekonomík: podnikanie a inovácie, rozvoj nových zručností, príležitostí a rastúcich sektorov

I.1 Podpora výskumu, vývoja a inovácií (VVaI), vrátane podpory interdisciplinárneho výskumu a inovácií so zameraním sa na nové sektory;
I.2 Diverzifikácia lokálnych ekonomík s dôrazom na tvorbu nových udržateľných pracovných miest;
I.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania;
I.4 Podpora iných podnikov než MSP (pozn. veľké musia byť uvedené v Pláne spravodlivej transformácie).

Piliere špecifického cieľa FST v OP SK

II. Udržateľné životné prostredie: znižovanie dopadov na životné prostredie a klímu, rozvoj čistej energie, podpora dekarbonizácie a udržateľná doprava

II.1 Odstraňovanie environmentálnych záťaží priemyselných a ťažobných území vzniknutých pri prechode na klimaticky neutrálne hospodárstvo a konverzia území v súvislosti s ich transformáciou;
II.2 Rozvoj udržateľnej energetiky, dekarbonizácia priemyslu a zelené inovácie;
II.3 Znižovanie emisií skleníkových plynov v budovách a energetike;
II.4 Podpora udržateľnej inteligentnej mobility.

Piliere špecifického cieľa FST v OP SK

III. Kvalita života a zvýšenie atraktivity a príležitostí v území: sociálna, zdravotná a vzdelávacia infraštruktúra, podpora vzdelávania a zvyšovanie kvalifikácie

III.1 Podpora vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie a rekvalifikácia pracovnej sily (upskilling a reskilling) s dôrazom na celoživotné vzdelávanie;
III.2 Zlepšenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti obyvateľov čeliacich dopadom transformácie, starnutia obyvateľstva a depopulácie území;
III.3 Podpora príležitostí, rozvoja a zmysluplného uplatnenia sa pre mladých ľudí;
III.4 Zvýšenie atraktivity pracovných príležitostí a vytvorenie pracovných príležitostí s pridanou hodnotou.

Fond na spravodlivú transformáciu – aktuálny stav prípravy implementácie

- Príprava na čerpanie bola zahájená **vyhlásením nezáväznej online výzvy** na predkladanie projektových zámerov **v marci 2021.**
- V termíne uzavretia **I. kola (k 30.4.2021)** bolo predložených **349 projektových zámerov**.
- **Výzva je naďalej otvorená,** k dnešnému dňu je počet projektových zámerov v zásobníku **400**.

- **Ciele vyhlásenia nezáväznej online výzvy a zberu projektových zámerov:**
  - ✓ analýza potrieb transformujúcich sa regiónov
  - ✓ predpokladaná absorpčná schopnosť regiónov
  - ✓ analýza pripravenosti projektov
  - ✓ **identifikácia potenciálnych flagshipových projektov**.

Pozn.: Flagshipový projekt** = **projekt vyznačujúci sa jedinečnosťou** so zameraním na potreby daných regiónov, ktoré sú zároveň v súlade s prioritami definovanými v rámci PST. Za flagshipový projekt sa bude považovať **projekt strategického charakteru**, ktorý by mohol byť **pripravený na financovanie už v druhej polovici roka 2022.

Fond na spravodlivú transformáciu – aktuálny stav prípravy implementácie

- **Aktuálny stav a uplatnené postupy hodnotenia projektových zámerov**

Hodnotiace subjekty:

- ✓ **Zástupcovia Medzirezortnej pracovnej skupiny pre koordináciu prípravy a implementácie PST** (MIRRI SR, MH SR, MPSVaR SR, MF SR, MŠVVaŠ SR, MŽP SR, MDaV SR).
- ✓ **Zástupcovia regionálnych pracovných skupín pre FST (pracovné skupiny zriadené pod pod Radami partnerstva Trenčianskeho, Košického a Banskobystrického kraja).**
- ✓ **Experti Európskej investičnej banky – JASPERS.**

Krok 1: Hodnotenie zámerov **verejného a akademického sektora** s cieľom identifikácie flagshipových zámerov, ktorých **predprojektová príprava môže byť podporená z dostupných zdrojov REACT-EU v rámci výzvy IROP**, ktorá bude vyhlásená do konca roku 2021.

Aktuálny stav hodnotenia – **15 potenciálne flagshipových projektov** od **predkladateľov z verejnej správy a akademického sektora** (z toho 4 zámery sú vzhľadom na ich špecifickosť dodatočne odborne diskutované).

Krok 2: Hodnotenie zámerov **ostatných sektorov** s cieľom identifikácie flagshipových zámerov, ktorých **zvýšenie pripravenosti môže byť podporené technickou asistenciou poskytnutou EK (DG REFORM).**

Aktuálny stav hodnotenia – **30 predbežne identifikovaných flagshipových projektov, ktoré sú aktuálne posudzované expertmi z JASPERS.**

Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava
jtf@mirri.gov.sk

Zoznam potenciálne flagshipových projektov od predkladateľov z verejnej správy a akademického sektora

Obchodné meno/názov žiadateľa	Názov projektového zámeru	Investičné výdavky
Mesto Handlová	Banícky uhoľný skanzen Handlová	€ 1 100 000
Mesto Handlová	Podpora elektromobility v meste Handlová	€ 1 665 000
Mesto Prievidza	Inteligentná a udržateľná miesta mobilita v meste Prievidza	€ 1 132 000
Mesto Handlová	Revitalizácia banského areálu na priemyselnú zónu s vybudovaním prístupovej komunikácie	€ 7 500 000
Mesto Prievidza	Zníženie energetickej náročnosti - sumárny projekt	€ 15 500 000
Mesto Handlová	Energetická efektívnosť verejných budov v meste Handlová	€ 23 950 000
Obec Ráztočno	„Remata – miesto kde to žije“	€ 10 000 000
Trenčiansky samosprávny kraj	Hornonitrianske centrum vzdelania	€ 6 833 333
Tepláreň Košice, a. s. v skratke TEKO, a. s.	Výstavba Geotermálneho zdroja	€ 40 000 000
Košický samosprávny kraj	Krajské inovačné centrum a Green Learning Hub	€ 12 960 000
Fakulta baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií TUKE	Zvyšovanie podielu OZE a systémov čistej energie diseminácou výsledkov prevádzkových parametrov modelových príkladov	€ 3 500 000
		€ 124 140 333
Ďalšie projekty, o ktorých prebieha odborná diskusia v zmysle súladu s národnými stratégiami		
Železničná spoločnosť Slovensko a.s.	Dekarbonizácia verejnej osobnej železničnej dopravy v regióne Hornej Nitry – náhrada dieselového pohonu za vodíkový na trati PD-NZ	
Trenčiansky samosprávny kraj	Dobudovanie a modernizácia služieb v NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach	
Trenčiansky samosprávny kraj	Vodíková doprava na hornej Nitre	
Košický samosprávny kraj	Rozvoj vodíkových prímestských autobusov a príslušnej infraštruktúry na výrobu a čerpanie vodíka	

Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava
jtf@mirri.gov.sk

Fond na spravodlivú transformáciu – aktuálny stav prípravy implementácie

Z analýzy stavu zásobníka vyplývajú nasledovné závery:

- ***prevažná časť zámerov je v nízkom stupni rozpracovanosti a pripravenosti;***
- ***vo väčšine prípadov, poskytnuté informácie neodzrkadľujú podstatu zámeru - nie je jasne zadefinovaná jeho hlavná aktivita;***
- ***zámery (prevažne verejného sektora) sú málo ambiciózne z pohľadu inovatívnosti a ich zacielenia na reálne hrozby transformačných procesov.***

Kroky, ktoré je potrebné uskutočniť zo strany samospráv, ako aj iných potenciálnych žiadateľov:

- ***definovanie jasnej vízie regiónu (úloha samospráv) a jej premietnutie do podoby zámerov/projektov;***
- ***zvýšenie pripravenosti projektových zámerov;***
- ***zvýšenie ambicióznosti zámerov verejného sektora s cieľom adresne reagovať na dopady transformácie;***
- ***zacielenie ambicióznych zámerov súkromného sektora na transformačné dôsledky regiónov.***

Kroky, ktoré je potrebné uskutočniť zo strany MIRRI SR voči predkladateľom zámerov:

- ***dožiadanie informácií od predkladateľov pre získanie komplexného obrazu o projektových zámeroch a pokroku predkladateľov o stave prípravy projektov s cieľom zvýšenia ich pripravenosti (predpoklad uskutočnenia ---> začiatok októbra 2021);***
- ***zabezpečenie zdrojov pre financovanie technickej podpory pre zvýšenie pripravenosti projektov;***
- ***premietnutie vízií regiónov do aktivít špecifického cieľa FST v OP SK.***

Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava
jtf@mirri.gov.sk

kontakt:
jtf@mirri.gov.sk

DISKUSIA